

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet” hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanulóknak egész évre 6 korona

Felolvasó szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítottak. Nyitltér sora
50 állór. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyitltér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Becsek D. Fia** könyvnyomda

Gondolkozzunk!...

Székelyudvarhely, márcz 28.

A magyar embernek eddig nem fértközt a lelkéhez s ismeretlen volt az új harci eszköz, a melylyel jelenleg az emberek élnek — a gyanúsítás. A magyar közélet szegény volt eddig, de ezután, ha ez az eszköz sikerrel lesz használható, még szegényebb lesz — mert ez kiül minden jobb érzést, elhanyagolt minden nemesebb törekvést. Jobban éget mint a sivatag perzselő nap sugara s pusztítóbb mint a Sahara romboló szélvész. Így is sivár a közélet, de ezután még sivárabb lesz. A talaj el van kőszítve s az elvetett mag nem csak megöl már, de fejlődik és virágzik.

Nincs ma már senki, a kit az alispánkérdésben elfoglalt magatartásáért meg ne gyanúsítottak volna. Férfiakat, a kik éveken keresztül becsületesen és önzetlenül dolgoztak a köz javáért, nem kérve a maguk számára semmit, még csak elismerést se — egyszerűen ráfogják, hogy külön céljaik és érdekeik vannak s ezt, akadnak olyanok, a kik elhiszik. Hiába hivatkoznak egy egész élet becsületes munkásságára s egyéni reputációjukra, ez nem menti, nem védi meg őket a gyanu alól. Egyszerűen tőkéjük volt az őszinteségük s korrektségük, de ez mind kevés a pusztá és önmagában álló gyanuval szemben.

Igen közel áll a példa. Egy tekintélyes férfiakból álló csoport, mely minden tisztességes és hazafias kérdésnél előljárt, a saját anyagi érdekét soha előtérbe nem tolt, türt üldöztest, anyagi hátrányt, a mikor a köz érdekéről volt szó, úgy gondolta, úgy hitte, hogy erkölcsi kötelessége a volt alispánt támogatni és pedig minden utógondolat nélkül. Tisztán azért, mert a multban elfoglalt álláspontjukhoz következtetések akartak maradni s mi volt a jutalmuk — a gyanúsítás. És akadt-e bárki, a ki megakart volna, vagy megkísérettette volna őket megvédeni? Fájdalom, senki sem akadt.

Ilyen viszonyok között ne csodálkozzunk, ha elfásulnak az emberek, ha elmenekülnek a fórumról s átengedik a tért azoknak, a kiknek céljaik ellébére érdekében ez a leggyakoribb és legnagyobb fegyverük.

Nem mindenki tud és nem mindenki szeret ilyen fegyverekkel küzdeni, de legkevésbé tudnak azok, a kik nyiltan és becsületesen szeretnek harcolni.

Ne csodálkozzunk azon tehát, ha az emberek elfásultan és resignáltan nézik az eseményeket. Azon pedig ne ütközzünk meg, ha sokan vannak, a kik a legkényelmesebb megoldást választják. Azt teszik s azt csinálják a mit a hatalom mond. Ma ezt, holnap amaz, holnapután ezeknek az ellenkezőjét! És mindig ugyanazt egy egész életen keresztül, mert soha se török így be a fejük. Istenem, ki történ be? A hatalom nem, mert ennek mindig szüksége van vak esz-közökre, bábkokra, a kit ide-oda lehet mozgatni. A közvélemény? Ez ismeretlen valami. Ilyen nem létezik. Egy erőteljes közszellemet nem ismer a magyar közélet. És ez még a gyanúsításnál is veszedelmesebb betegsége közállapotaink-
nak s innen indul ki a rothadás.

Egy köztisztviselő, a kinek még tisztviselői multja sincs és érdeme az, hogy rendkívül nagy buzgalmat fejtett ki a letűnt korszak alatt, az most hazafi, erkölcsbíró és komoly alispánjelölt. A nemzeti küzdelemben résztvevők s a

közpályán évek óta becsülettel működök pedig — egy rut érdek csoportnak lekicsinyelt alakjai. Ez a magyar közéletnek szomorú és fájdalmas photographája! Vajjon lesz-e megújodás, lesz-e feltámadás? Lesz, mert lenni kell. Csak késő ne legyen a felébredés.

Az azonban mindenesetre megfontolandó, hogy az ébresztés szerepére hálás dolog-e vállalkozni. Szerintünk nem hálás dolog, de megkísérettelni kötelesség, mert ez az ügy már nemcsak helyi, de országos ügy s a vármegye becsületének kérdése. Ha nem fog sikerülni megmenteni, ne érje vád azokat, kik önzetlenül szeretnek még a gyanúsítás árán is eljárni.

Úgy van informálva a világ, hogy a kibontakozás akadálya a Damokos Andor személye. No hát ez már nem akadály többé. Damokos Andor egy uri gondolkozásu ember volt egész életében, a ki nyolcz évi becsületes munka után kész félre állani, mert nem akar kenyeret magának a megye békéje árán; megszerezheti ezt olcsóbban is. Hálában és köszönetben részesül érte azok részéről, a kik mérlegelni tudják az áldozat nagyságát. Mi tudjuk, hogy köveket dobnak egyesek utána — tegyék, ha izlésük. Mi csak kellemes emlékekkel kíséjük a távozót. Lehetek tévedései és apró hibái, de becsületes törekvéseit s nemes ambícióit mi mindig hooz-rálni fogjuk.

A béke és nyugalom megkívánja a távozását, okosan teszi, ha meghozza ezt az áldozatot, mert ebben látja a kibontakozás első lépését ő maga, ebben a pártja. Ez az őhaja kétségtelenül Andrassy Gyula belügyminiszternek is, de nem csak ez, hanem az is, hogy ejtse el Sebessi János urat a saját pártja s ennek nyiltan kifejezést is adott a miniszter a megye főispánja s a megye képviselőinek a jelenlétben tartott értekezleten.

Damokos Andor és pártja megtette az első lépést. Az önző érdekek által vezetett párt ezzel megmutatta, hogy tud önzetlen lenni, a mikor a békéről és nyugalomról van szó. Kíváncsian várjuk a további fejleményeket.

De beszámolhatunk még egy másik áldozat hozataláról is, a mely még nagyobb és még nemesebb intencziókból fakad. Ez az áldozat az, a melyet Dr. Válcsik Ferencz vármegyei főügyész hajlandó barátai kérésére meghozni. Kész ugyanis elvállalni a vármegye alispánosságát s pályázati kérését be is nyújtotta. A ki ismeri nagy fogalmu és virágzó ügyvédi irodáját s a vármegyei főügyési állással összekötött szép jövedelmét, az tudja, hogy mit jelent ez Le-mondani ezekre menő évi jövedelméről akkor, a mikor arról van szó, hogy a köznek igazi szolgálatot tegyen: nemes és férfias cselekedetet. Ezt az önzetlen lépést tessék meggyanusítani!

Az volt a panasz, hogy nincs az alispáni állásra megfelelő ember. No hát most van. Tíz éve áll a vármegye szolgálatában s tíz évi működése alatt csak elismerést aratott. Kemény kezű, erős férfi, a kit a sorsa vezető állásra predesztinál. Anyagilag teljesen független, a nemzeti küzdelem vezető férfi volt s közigazgatási ismeretei a lehető legszebbek. Itt született, itt nőtt fel, ismeri a vármegye minden dolgát és minden bajját, szeret alkotni, dolgozni kész és képes is rá. A legideálisabb alispán lehet belőle. A döntés a vármegye közönségének a kezé-

ben van s aggódva várjuk, hogy mit tesz a vármegye közönsége.

A mikor a köz érdekéről van szó, akkor el kell némulnia minden személyes motivumnak, kicsinyes érdekegykedésnek, csak a köz javát kell és szabad szem előtt tartani. Vajjon lesz-e elég komolyság a vezető férfiakban s elég ön-fegyelmeczettség arra nézve, hogy az igazi és egyedüli üdvös megoldást akarják.

Útott az utolsó óra. A vármegye jól felfogott békéjének és jövő sorsának kulcsa van a közönség kezében; nemcsak szükséges, de kötelesség, hogy most végre az utolsó perczen mindenki józanul gondolkozzék...

Öreg székely.

Quo vadis?

Székelyudvarhely, márcz 28.

Szólan szeretnék a menydörgés szavával, hogy felébredjenek a hétalvók, kik nem akarják észrevenni, hogy a hatalom mikép gázol át testünkön és lelkünkön, mikép tiporja le ádáz haraggal mindazt, mit sérthetlennek, szentnek gondoltunk.

Nem akarják észrevenni, hogy társadalmunk életerős, munkára képes köztisztéletet szerzett tagjai mint szenvednek az örületes nyomás alatt, mint kénytelenek félreállani, vagy meddő üres harcokban elfcsérelni tetterejüket, anélkül, hogy a köztekinteteket szolgálják, a közérdeket előbbre vinni tudnák.

Nem akarják észrevenni, hogy közeledik az orkan, s véres viharok törnek elő s árkokat foguak ásni társadalmunkon, melyeket csak olyanok testével lehet befedni, kik után nyugodt pillanatokban, ha tisztán látunk, ha visszatérnek emberi érzéseink, könnyeket fogunk hullatni.

Nem látjuk-e, hogy ebben az ádáz, vármegyének történetében eddig ismeretlen, piszkos hullámok feltorlódása közben virrott ütközeten a tehetség, az arra hivatottság, a valódi érdem, a jogos aspiráció, az elhivatottság érzése, a közért való önzetlen lelkesedés, az áldozatkészség, nem a diadalalkíltást, hanem a cinizmus guny-kaczaját váltja ki.

Ez az a vihar, mely nem tisztít, hanem tör, zuz, rombol és károkat okoz. A vajudó idők nem üdvöt, hanem átkot hordanak melükben. Ma még csak kevesek érzik a megdöbbenést, a lelket rázó elkeseredést; hát meddig várjunk, míg ez általánosság lesz? Mikor jön el már a tisztán látás, a gondolkodni tudás várvárt szent pillanata? Az a néplélek, melynek hurjából ma önző érdekek hoznak ki hamis hangokat, mikor fog a becsületes törekvésekre is harmonikusán visszafelélni? A bizantinizmus orgiáit össze-ett kezekkel szemléljük? Jönni fog, mert jönnie kell az ébredésnek. Az erkölcsi igazság előbb-utóbb győzedelmeskedni fog. A babonás ember naiv hite is azt tartja, hogy bármily hosszú legyen is egy kísérletjárással súlyosított sötét éjszaka, utoljára is dereng a hajnal, s az első kakasszóra elülnek a visszajáró lelkek.

Ezek általánosságok, frázisok; igazoljuk be konkrét tényekkel, hogy nem tul sötét a kép, melyet hazafias aggodalmunkban megrajzolánk.

Vármegyénk alispáni széke betöltésre vár. Az alispáni állások történelmi hagyományai vannak. E'obb magas kitüntetés, megtiszteltetés volt. Annak adták, kit közéleti érdemei, magas rangja, előkelő születése, elfoglalt társadalmi pozíciója e helyre kijelölt. A demokratikusabb

idők szele, a viszonyok kényszerítő ereje, a vármegye első tisztviselővé formálta át az alispánokat. Ma a VI-ik rangosztályba sorozott, magas fizetéssel honorált, de rendkívüli felelősséggel is terhelt, hivatali állás az alispánság.

A vármegye összes érdekei között futnak össze. Hatásköre kiterjed a közigazgatási, társadalmi élet minden viszonylatára. Jól betölteni csak az képes, kinek helyén van a szíve, helyén van az esze. Pályázní rá csak az jogosult, kiben megvan az elméleti, a gyakorlati tudás, ki felnőtt az autonómia szolgálatában, van közigazgatási érzéke, ősméri a nép baját, hivatását, küzdelmeit, vágyódásait. Pályája kezdetén levő, tapasztalatlan fiatal ember erre nem való, még akkor sem, ha isteni bélyeg van is a homlokán. Egy jól fejlett, egészséges gyerek megszületéséhez is 8-9 hónapi idő szükséges, különben vagy időtlen korcszülött lesz belőle, vagy más vonatkozásban törvényességéhez fér kétség. Vannak bizonyára itt is kivételek, de szándékosan bizonyára nem kísérelné meg ezt egyik szüle sem, ha módjában állana a születés időpontját tettszé szerint megváltoztatni.

És mit tapasztalunk? Talán keresik az érdemes jelöltet azok, kiknek hivatalból kötelességük volna a vármegye közérdekét szem előtt tartani? Oh dehogyan. Van e körül a szerencsétlen választás körül politika, van önző érdek, van ügyefogyott taktikázás, van ügyes és kevésbé ügyes cselszövés, ostoba hiszékenység; a szavazatok földi gondviselője, médiama és igen jó médiama mindezeknek, de soha sem gondol egy pillanatig sem a közérdekre.

Hiszem e perczben hallom, hogy főispánunk a harcz kezdetén a nála tisztelgő és a békés megoldást elébe tálczán vivő tiz tekintélyes polgárnak felkínálta, hogy jelöljenek bárkit Damokoson kívül és ő akceptálni fogja.

Folyt tovább a választási küzdelem, s a mikor a harcz elmérgesedett, a mikor fontosabb érdekek előtt a jogosult személyi érdekek is el kellett vémulnia, igenis volt még egy párt, mely sulyt fektetett a békére, sulyt fektetett a közérdekre, s elnémitotta emberfeletti erővel feltörekvő indulatait, odaállt a földi Isten elé, odanyújtotta fertőzetlen jobbját, s azt mondta: ime uram, legyen meg a te akaratod, a kit ez az állás megilletett, önként lemond róla, mi érző lelkünk keserű fájdalommal is elejtjük őt, de kövessék minket hatalmad felségsé uszálya egyszer, egyetlen egyszer a nemes önzetlenségben, ejtse el az is a jelöltjét, s jelöljünk egy harmadikat, ki áldozatot hoz, de kész rá, mert meg tudja

érezni a közt baját, és nemes eszményekért is hevülni tud. És mit felelt az alkotmányos időszak ura? „Nekem ez a jelölt nem kell, mert lelke volt egy pártnak, mely az én megbuktatásomra összeszövetkezett.“

Oh sancta simplicitas!!
Jól vigyázzon mindenki, minő szót ejt ki az ajaká, mert ha véletlenül ez a hivatalos hatalomnak, egyszer erősen vallott, de utóbb eldobott és megváltozott álláspontját nem fedi, úgy mint összeesküvő, proskribáltatik, fejtételre ítéltetik, s háza leégettetvén, sóval behintetik, az urnak 1908. és a helyi alkotmányos kormányzatnak 2-dik évében. Harminczöt évig dühöngött a szabadelvű rendszer, de a hatalmi dölyföt ilyen meztelenségében magyar ember nem látta sohasem. „Ha a darabont-kormányzatnak többsége volt ebben a vármegyében, hogy ne lenne nekem?“ Ezt nem én mondom, más mondta, kinek a szájára az istenek kohójában lakatot nem készítettek. És édes székely népem, a kiért lelkeink emésztő lánggal lobognak, a kiért bemelegyünk ha kell a vadállatok ketcrczébe, a kiért a zsarokri hatalom lábrugdósását, s maniakus üldözési rohamát is elszenvedjük, téged úgy arczulcsaptak, úgy lekcisnyeltek, úgy megrugdostak ezzel a mondással, mint soha még senkit kerek e világban.

Mert mi van impliczite ebben a mondásban? Az, hogy benned nincs önállóság, az elébe adott tárgyak felett nem gondolkodol, önkormányzatra megérve nem vagy, hanem cselekszel automata módjára, s egyszerűen reprodukálod azt, a mit füledbe sugnak hatalmi parancsával.

Ezt békén tűrni, nyugodtan viselni csak kétféle ember képes, vagy az, kinek nincs képessége megérteni az eseményeket, vagy az, kinek önérdéke parancsolja. Harmadik eset nem létezik.

De menjünk tovább. Ki látott valaha kapkodóbb, nevétségesebb uralmat? Volt-e még az, hogy 20 nappal a választás előtt, még a parancs szóra szájátva várakozók se tudják, hogy mi lesz a napiparancs, s kinek a nevével kell tombolni és ördjögenni a lelkesedéstől?

Volt-e még valaha, hogy a főszolgabíráknak ma egyik, holnap a másik, holnapután a harmadik jelölt érdekében kellett a lelkeket preparálni? Volt-e még valaha, hogy a hivatalos teendők teljes elhanyagolásával minden tisztviselő a forumon lesse a magasból érkező bireket?

Nem és százszor nem! A legelfogultabb, a legbefolyásolhatóbb embernek is látnia kell, hogy ez az állapot lehetetlen és abszurd. A ki valaha

népünnepélyen megfordult, látta a lepényevést. Zsákba varrnak egy pár jókedvű fiatal gentlemant, s elébük adnak egy nagy lekváros lepényt, melybe valahol a közepe táján egy ezüst forintot van elrejtve. Kezüikkel és lábukkal nem dolgozhatnak, mert az zsákban van. De falfák a lepényt iszonyu mohósággal, szurtos lesz az arcuk, vidámságot, kaczagó jókedvet csinálnak az ezüst forintot után való tülekedésük közben. Szakasztott ilyen a mai helyzet. A főszolgabírák falfák a lepényt, keresik az ezüst forintot a hivatalos jelölt személyében.

A nagy népünnepélyre is behatolt a „cabaret“-knek népszerű alakja a conferencier, s mosolygó derűt, s bangulatot e szavakkal igyekszik kelteni: „On nincs az én pártomon polgártárs, pedig hozok én Önnek mákos patkót s jó piros tojást a közelgő ünnepekre.“ Vannak, fájdalom igen sokan vannak, kik a mákos patkót nagyon szeretik. Ezek is azt kutatják, mit kellene tenniük. Hogy ő vele, az ő pártján lehessenek. Oh egék! derítsétek fényességet a nagy titokzatosságba, adjatok égi jelt, vezessétek a háborgó hullámokon hanyódó hajót a főispáni kegy biztos révébe, és sugjátok meg az ábitatot szomjuzó lelkeknek, hogy ki népszerű főispánunk hivatalos jelöltje?

Ezek a komikus helyzetek hordják a magukban a sirva vigadó magyar részére a komoly és megöböntött tragikumot. Ott, azon a nevezetes cabaretban nevéttünk az elmés megjegyzéseken, pedig sirnuuk kellett volna.

Isten óvja meg ezt a szerencsétlen vármegyét attól, hogy valaha ez a helyzet megisméldjék.

Hanem mondok még valamit, érse meg a ki akarja és vonja le ebből a tanulságot.

Angol Indiában van egy város, mely a Krisna szentiségéről híres. Egész Indiából száz-ezrek zarándokolnak oda a márczius hónapban tartatni szokott ünnepegekre. Ezer meg ezer hívó huz ilyenkor egy kitömött időntalan nagy bálvány-istent óriási 16 kerekű kocsi-kon. A vallási ördjögök ezen 16 kerekű kocsi elébe dobják magukat, úgy szenvednek martirhalált. Ez történik meg ma is, habár a felvilágosult angolok erősen tiltják a szertartás ezen nemét.

Nálunk is van bálvány; ne dobja elébe magát senki, mert a kinek lelkéu megy át a bálvány-kocsi, azt nem szokta senki martirnak tekinteni. Pedig a lélek egyensulya a testi épiségnél is előbbre való.

Biz. tag.

Adórendszerünk alapelveinek történeti fejlődése és új adóreformunk ismertetése.

Irtá: Németh Albert m. kir. p. u. s. titkár.

Folytatás.

Zsigmond alatt minden egész kapu után 30 dénárt és fél kapu után 15 dénárt kellett fizetni. A földes urak házi cselédjei adómentesek voltak.

Albert alatt ismét visszaállítatik a korábbi adókulcs, amennyiben az 1439. VII. cikk kimondja, hogy Magyarországon a kamarai nyeresémen és az erdélyi részekben az ötvened. Tótországban a marturina adó szedendő. Az 1471. XXIV. cikk az egyházak és egyházzemélyek adómentességét állapítja meg ismételtén.

Mátyás alatt a korona jövedelmei az előző évekhez viszonyítva gyarapodtak ugyan, de uralkodásának ötödik évében sem haladta meg a kétszáz ezer arany forintot. Az adótétel időszakonként emelkedett. Kezdetben az országgyűlés minden jobbgy telek után egy forint adót szavazott meg. Ezt a kiváltságos rendek és városok is fizették. Mindezek mellett is a korona állandó pénzzavarokkal küzdött. Gyakran kölcsönökkel segített magán. A tartozást várak és uralalmak adományozásával vagy elzárásával kellett leróni. A köztehernek két neme volt elfogadva, az egyik a közvetlen, a másik a közvetett adózás. A lucrum camerae nyeresége minden jobbgy telekre husz dénárt; vagyis 5-re egy forintot rött. Ezt a királyok adományozásával vagy elzárásával kellett leróni. A köztehernek két neme volt elfogadva, az egyik a közvetlen, a másik a közvetett adózás. A lucrum camerae nyeresége minden jobbgy telekre husz dénárt; vagyis 5-re egy forintot rött. Ezt a királyok adományozásával vagy elzárásával kellett leróni. A köztehernek két neme volt elfogadva, az egyik a közvetlen, a másik a közvetett adózás. A lucrum camerae nyeresége minden jobbgy telekre husz dénárt; vagyis 5-re egy forintot rött. Ezt a királyok adományozásával vagy elzárásával kellett leróni.

végét Mátyás 1467. márczius havában tartott országgyűlés elé előterjesztést is tett, melynek az lett a következménye, hogy a kamarai nyereség- és a harminczad eltöröltetett, a kincstári adó és koronavám elnevezésével új közteherk állapítottak meg, melyekre nézve a régi kiváltságok érvényessége megszűnt. A kincstári adó ezen túl is minden jobbgy telek után 20 dénár, de ha egy telken két vagy több jobbgy lakik, ezek együttvéve harmincz, illetőleg negyven dénárt voltak kötelesek fizetni; és ezen adót a földműveléssel foglalkozó összes jobbgyok, a király, az egyházi és világi urak jobbgyai a jázok, kunok, és tatárok, sőt még oroszok és a jobbgytelen vármesek és egyházi nemesek is fizetni kötelesek voltak. A koronavámot pedig az árak után, amik az országba behoztak, vagy innen kivitetnek, a megállapított díjszabály szerint a nemesekot kivéve, ez ország minden lakosa és minden külföldi fizetni köteles volt. Egy azonban, hogy a király ozt a vámot csak saját tisztviselői által szedethette be és nem volt feljogosítva eladományozni, vagy bérbé adni. Ezekben már a közteherviselés elvét, amennyiben a középkori államrend és az uralkodó jog fogalmak keretében lehetséges volt — kidomborítva látjuk. Az adóteher nemcsak a jobbgyoknak, hanem az uraknak is a vállára nehezedett. A föld értéke és jövedelmezősége a jobbgyak meenyiségétől és minőségétől függött. Emo adóreform által a földesurak sulyos sérelmet szenvedtek, mert a végrehajtás erélylyel fogantositott, a királyi tisztviselők tulbuzgó vagy kiméletlen eljárása, ellenszégület és zavarokat támasztott, azonban eme panaszok elbírálásánál Mátyás szigorú igazságot tanusított. Mindezek mellett is uemely kiváltságok fenntarttak, így a zágrábi egyházi nemesek a kincstári adófizetésétől fölmentettek. Zala vármegye rondoival pedig azért volt baj, mert az újadó kivetését és a korona vámjövedelem behajtását meghisított. A közteher viselésé tekintetében Erdély lakói a legtöbb kedvezést élvezték. Az 1470 november elejére Budára összehívott országgyűlés végzőményében kimondatott, hogy a törökök lenyegt magatartása következtében behálható veszély elbírására minden jobbgy telek után egy forint rendki-

vüli adó vethető ki, de egyuttal feltételül tüzetett ki, hogy az abból befolyó pénzüsszeg kizárólag a törökök ellen az ország alsó részének megoltalmazására fordittassék. A király ezeket elfogadta és ömaga is kinyilatkozatta, hogy miután az adómegajánlása önkényt történt, azért az ország rendelinek akarata ellenére, ilyen rendkívüli adót kivetni soha sem fog. Azonban 1486 évben, mikor újabb adó megszavazásának szükségét érezte Mátyás, egészen új, szokatlan eljárást kísérlet meg. Országgyűlést nem hirdetett, hanem a főpapokat és zászlós urakat összehívta június hó 24-ikére Budára, ahol az ő felszólítására az osztrák háború költségeire újbol egy forint telek-adót szavaztatott meg. A köznemességgel pedig azon ürügy alatt, hogy őket az ország fővárosába farszantni nem akarja, egyidőben az ország különböző részeiben részleges, (tartományi) gyűléceket tartatott, amelyek az adó kivetésében megnyugodtak.

Mátyás halálával II. Ulászló választatott meg királynak. Azt a változást, ami Mátyás halála óta az ország viszonyaiabn bekövetkezett, annyira sommi som mutatja, mint a közjövödelmek csökkenése Mátyás alatt az ország jövedelme 940.000, Ulászló alatt pedig 219.000 arany forintot tott. Erneszt, Zsigmond királyi kincstárnok számadatai szerint 1494 és 1496 évben az állami bevétel a következőképp alakult: egyik évben 177.305, a másik évben 136.634 forint; a kiadáshoz képest egyik évben 19.628, a másikban 2250 frt. hiányt mutatott. Az adóbol 1494 évben 206.579 forintnak, 1495-ben 219.582 forintnak kellett volna befolyania; de csak 106.158 illetve 125.637 forint folyt be, melynek oka az volt, hogy az adó-jövedelemek felét részint a király olendgette, részint az urak visszatartották. Mátyás ors kormányza véget értvén, a rendek az adózást ismét a kamarai nyereségére szorítják. Az 1492. I és XXVI. törvény-cikkkel arra kötelezik Ulászlót, hogy a szokott jövedelmekkel érje be s Magyarországon a kamarai nyereséget, az erdélyi részekben az ötvened, Tótországban marturina-adót Zsigmond és Albert királyok idejében fennállott szokás szerint hajtja be. Ugyancsak az 1492. CV. t.-cz. intézkedik, hogy az egyházi főreudoknak és nemeseknek Budán lévő házi adó-

Igazságok és tévedések.

Írta: Ugron Zoltán.

Két évtizede, hogy a megyei közügyek kombatús harcossá vagyok: ezen idő alatt soha sem válloltam meg azzal, hogy tettemet önzés, tul-
teleg ambíció vagy anyagi előnyök irányították volna. Sok ellenséget szereztem magamnak szigorú ítélletemmel és heves támadásaimmal, de mindig azt tapasztaltam, hogy azok hamar békültek ki, mert látták, hogy csak a közügy szeretete vezet, s hogy azért mindig csak áldozok és senmit sem várok. Oroszországban azt mondják, hogy ott az abszolútizmust a merényletek tartják egysúlyban. E megyében, hol a hatalomtól való függést túltong, a korrupciónak csak az által volt mederbe szorítható, ha minden kis dolgot őszintén és független ember vont szigorú kritikája alá.

E közsükséget teljesítettem legjobb felfogásom szerint s ezért eddig, amikor fülledt levegőnket tisztító vihar járta át mindig megjutalmazódtam az által, hogy a megye közönsége elismerto eljárásom helyességét, ha ítéletét már egy-egy kivégzett despota tometése után függetlenül hangoztathatta.

Megint a hivatalos gyűrű rémuralma fenyeget. Illotékesnek látom magamat a viharzó közéletünkbe becsusztott szeglotköveket rapzodisztikusan megvilágítani.

Leszögzöm, hogy a főispán engem azzal az indokkal kapacitált Damokosnak, mint alispánok megtartására, hogy mintaszorú ügyor tisztviselő és hogy neki nélkülözhetlen. Nem volt az akkor jó szívűrl, de saját érdekében kért áldozatot azoktól, kik esetleg ellene voltak. Tudomással bírok arról, hogy a főispán hajszát látott maga ellen H. Inléder Fels Ernő orsz.-gy. képviselő ur képviselőházi interpellációja bejegyzésében. Az interpellációs indokát abban látta, hogy fenn nevezett képviselő urnak cirkulusait ügyvédi praksziásához tartozó ügyben megelőzőleg közigazgatási uton zavarta. Annak csak mellékesen adott kifejezést, hogy ezen akciózt az alispánra is kiterjesztette és hogy sógora, Sebosi, érdekében tette.

Hinléder Fels Ernő o. gy. képviselő ur mikor ezen ügyekben a belügyminiszterrel tárgyalta, nagy súlyt fektetett arra a vádra, hogy Ugron Ákos főispán hatalmát anyagi előnyök elérésére is használhatja az által, hogy mint számos italmérés tulajdonosa a pénzügyigazgatásra való befolyásával vissza is élhet. Más visszaélésekről is tett említést.

Ezen kellemetlen vádakot a főispán, saját szava szerint, azzal torolta meg, hogy Hinléder Fels Ernő o. gy. képviselőt, mint közszégi előjáróságot megvesztegetőt, okmányserüleg igazolta.

Nem foglalkozom hosszabban azzal, a mi a nagy nyilvánosság előtt történt, azokkal a vádakkal és kijelentésekkel, melyeket a főispán Hinléder Fels Ernő o. gy. képviselő ur ollen, részint a megyegyűlésen az elnöki székben, részint azon osten rendo-
zott fáklás tintetés szónokának mondott válszásában tolt, c-ak konstátálom, hogy ez már az alispán bő-
réro történt kiegyezés után volt.

Az is köztudomásu, hogy a felszujtásos közgyűlés napirodja előtt Hinléder Fels Ernő o. gy. képviselő urat a főispán a tárgyalási ügyrendünktől eltérőleg szóhoz juttatta, mit ő arra használt föl, hogy a főispán kijelentéseit „tudva valótlanoknak” jelentette ki, s mint tanura a belügyminiszterre hivatkozott. Erre a azót belefolytotta a szóllásszabid-
ség folyamányakénti harcából kikerült főispán. Hinléder Fels Ernő o. gy. képviselő ur saját szava szerint, ő ettől fogva a főispánnal sem barátságosan, sem más uton 73 napig nem érintkezett.

Hinléder Fels Ernő o. gy. képviselő ur ezelőtt k. b. tiz nappal ajánlatot tett nekem, hogy ha én Damokos Andort az alispánságra nem támogatom, ő velem Ugron Ákos ellen szövetkozik és, ha együtt megyünk fel Budapestre, garantirozza, hogy a főispánt mint ki igérotét az alispán nyugdíjazási kérvénye dátumában nem tartotta meg, tizeonégy nap alatt megbuktatja. Ugyanakkor mondta, hogy egy cikke van megírva, már több hét óta, a főispán ellen, de a lapok nem adják ki. Válasszik barátommal együtt ajánlottuk Hinléder Fels Ernő orsz.-gy. képviselő urnak, hogy közbejárunk Becsek Aladár urnál, kivel szivélyes viszonyban vagyunk, hogy cik-
kének teret adjon, ő ezt sem vette igénybe, hanem az nap ba állított a főispánhoz dárdásnak, s aláírta a főispáni rendeletre toborozott gyűlés meghívóját.

Konstátálom, hogy Hinléder Fels Ernő o. gy. képviselő urral soha sem bizalmaskodtam, s csak is a közügy terén érintkeztem vele. E téren daczúra o. gy. képviselői minőségének, magas szellemi kvalifikációjának, társadalmi rutinjának és írói kvalitá-
sának rendelkezésére állok ezután is. Én maradok a ki voltam, hátha ő is vissza tér oda, hol még pár nappal ezelőtt állott, amikor egymáshoz való viszonyunkat az ő jelenlétében így jellemeztem: „Diferentiánk van az alispán válszás kérdéében, de megegyezünk a főispán helyzetének tarthatatlanságá-
ban. Egyformán szükségtét látjuk, hogy e megye intelligens és függetlenebb elomei a közigazgatás ellenőrzésére és irányítására szövetkezzenek. Megegyezünk abban is, hogy a járásookban korrupció van, s így a köztünk lévő úrt misem alkalmasabb betölteni,

mint némely főszolgabíró teate.” Perszo az intelligens, független elomek alatt nem a folizgatót korondiakat értettem, kikben a főispán oly örömet lelte, hogy azokat a belügyminiszternél lendületes szavakban be is jelentette mint néphősöket. A korondiak börtön viselt folizgatóját sem számítottam a megye hivatott vezetői közé.

Tévedés és nem is jó hiszemű, hogy én a főispánt azért akarom megbuktatni, hogy a megye élére kerüljek, mert én oda nem vágyom. Nekem kosorvos volna afféle ügyeket tisztázni, hogy a főszolgabíró a tonyészotre alkalmatlan bikát egy egész vagy fél kompona turóért bélyegezteti o be? Az, hogy ide más, mint függetlenege főispán neveztesék ki, a dési válszás utáni kavardás óta, lehetetlen is, s így ezen aspirációmát hiesztelni bornirtság.

Én ezen megyei válságos állapotban is, mint harczaiban mindig a kőjót s nem személyemet tolom előre, s annak idején sem hittem, hogy Tisza-
Porczel csak azért követte el a nov. 18-iki merény-
letet, hogy én képviselő legyek, hanem olvomet ér-
vényesítendő más személyek érdekében fáradtam. Bejárтам szigorú, hideg telenben 35 községet, abból vagy nyolczat kétszer is. Utaztam az agitáció szer-
vezése érdekében Budapest, Marosvásárhely, Kolozs-
vár, Székelyudvarhely stb. városokat. Ezek szerint azokban az időkben használtam a közjónak a nélkül, hogy kibaszáltam volna.

Gyakorlati pályán szereztem elméleti képzettséget, melynek elismerését lozutóbb abban is látom, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a tagosítási-anketten képviselőlével megbízott és ugy közgazdasági, mint állattenyésztési szakosztályának tagjává válszított.

Képviselő azon időkben voltam, a mikor fiatal embernek nem sok szava volt, de elég szorgalmasan tanultam Apponyi gróf, Horánszki, Bóthy Ákos, Hodossy, Csemegi Károly stb.-től. Azt hiszem elég jó nevű professzorok, különösen, ha a személyes érintkezésen kívül még privát órát is kap az ember tőlük.

Tollamat Bartha Miklós, báró Kaas Ivor, Abrányi Kornél stb., kikkel hosszú ideig volt, s részint van ma is szorencsem barátságosan érintkezni, irányították. Igyekeztem az igazságot meglátni, s annak nyers erejével hatni, de távol állani a kabaret stílustól, mely tisztéletlenségeket mond, hogy igaznak lássék.

Mikor képviselő voltam akkor még, ha véletlenül a kerületok ki nem forrott embert küldtek a parlamentbe, nem volt baj, mert a hivatott politikusok tömegének szuggessziiv hatása oly nagy volt, hogy nem fejlődhettek ki olyan jelenetek, mint a napokban a belügyminiszter előtt, hol a tanácskozá-

mentesítteessenek; de az azokba lakó szellérek, a város szokása szerinti adó alá vonassanak. Az 1493-iki évi országgyűlésen kiméletlen támadásoknak volt Ulászló kitéve, azzal vádolták, hogy a közjoveldelmeket haszontalanságokra fordítja, ő azonban az urakra háritotta minden bajt a felelőséget. Az 1494-ik év tavaszán merész tényre határozta el magát, Mátyás nyomdokaiiban lépve, önbatalmulag vetett ki adót. De a nemesség az adóbehajtását megakadályozta. Az 1504: I. cikkben az is kimondatott, hogy amely megye a kamarai nyereségen felül adót vagy segélyt önként felajánl, hűtlenség bűnébe esik és nemességét elvesziti. Ezen nevezetes kijelentés után az 1526: XXXIX. cikk szerint az országgyűlés minden jobbágy telekre 52 dénár adót vetett ki, 50-et az ország közszükségleteinek fedezésére és 2-öt nemzeti aján-
dékul Werbőczy Istvánnak, az adomány értéke mintegy 16.000 koronára tehető. Ennek a valódi jelentősége abban rejlik, hogy Werbőczy az egyetlen magán személy, kinek jutalmazására a magyar országgyűlésen adót szavaztak meg. Werbőczy javára az 1518-iki országgyűlés is szavazott meg adót. Ulászló uralkodásának vége felé a kir. kincstár érdekében az országgyűlés oly irányú végzéseket hozott, hogy két esztendőre rendkívüli adót (fél forintot) szavazott meg és elhatározta, hogy az idegen kézen levő összes királyi jövedelmek: vámok, bányák és királyi városok azonnali visszaadcsátassanak: és a jövedelemnek felerészéből törlesztessenek azok a kölcsönök, amiket a király ezen vámok, bányák és városok tényleges birtokosaitól felvett. Mindazon által a közjoveldelmek jövőbeni elzalogosítása feltétlenül nem tiltatott el, hanem csak a királyi tanács hozzájárulásától tétett függővé. Az 1521-ik évben Naador-Fehérvár visszafoglalása érdekében november 19-ere Budára összehívott országgyűlés rendel nem baboztak magukat megterbelni. A főpapok, urak és birtokos nemesek egy esztendői mindennemű jövedelmük felerészét a lelkészek és kisebb javadalmakos birtokosoktól ezüst és aranyszerek értékének tizedrészét ajánlották fel. Emellett fogyasztási adókat hoztak be, amelyeknek fizetésére nemeseket és nem nemeseket

egyaránt köteleztek. Az ország minden lakosára legyen az városi polgár, jobbágy vagy szellér fejeként egy forint adót vetettek ki, s a kamarai nyereség neve alatt ismeretes rendes adót busz denárról huszónötre, az országból kivitt máhák vámilletéket huszónöttről ötvenre emelték fel. A rendek ugyanakkor a királyi kincstár jövedelmeinek szaporítására is kiterjesztették figyelmüket. Folszóllították a királyt, hogy az elhanyagolt állapotban lévő sóbányákat hozza rendbe és a sónak külföldről való behozatalát tiltsa el. Az adók behajlására és kezelésére névze kivételes szabályokat állapítottak meg. Minden vármegye közönsége két megbízható nemeset válszított meg adószedővé, akik az adóból b folyó pénzösszeget az országos kincstárba szolgáltaták.

Ebben az állapotban maradt az adózás II. Lajos uralkodása alatt is, mind addig míg a mohácsi vérszt megelőzőleg, a török elleni hádjárat költségeire 1525-ben portánként újból 1 forintnyi adót szavaztak meg a rendek. Azonban a megajánlott adónak nem a főösszegét, hanem a kulcsát állapították meg. Ilyen adó kulcsok voltak: a jobbágytelek (sessio); a ház (domus); a füst (fumus vel comius); a kapu (porta). Mithogy a birtokos nemességet a birtok terjedelméhez képest a bandérium tartáson kívül a személyes felkelés is terbelte; ennél fogva a királyi dictator által kivetett porta adó csak a jobbágyásra nehezedett, akik mellett a városi polgárság önállóan adózott.

Ferdinánd héttagból álló királyi helytartóságot alakított, mely mellett működött a királyi rendes és rendkívüli jövedelmek kezelve, a magyar királyi kamará, mely 1527—1529 ig Budán székelte és a török háború zivataraiba eltűnt, azonban 1531. évben Ferdinánd megújította az intézményt és Pozsonyban telepítette le. Az adó megajánlás jogát nem bírták még a zord idők sem a rendek kezéből kivonni, mert azt az adót, melyet nem a rendek szavazták meg, a rendi községekbe sem hajtózták. Az adó megajánlás rendszeren egy évre azótt, kivételesen az 1552. V. és az 1563. III. törvényzcikkben lett há-

rom, illetve két évre az adó megszavazva. Mátyás idejében megajánlott 1 forintnyi adótól Ferdinánd alatt csak három ízben 1539., 1542. és 1545-ben nyert alkalmazást. Az 1542-iki I. forintnyi rovást a uxagésima egészíttesse ki, mely az adómentességet élvezők vagyoni adója akart lenni és benne az adózás általános jellegét öltött. A busztercbányái 1542. XXVIII. t. c. szerint az egytörlekes nemesek ingó vagyouknak, a szabad királyi és bányá városok polgárai összes vagyouknak hatvanad részét, a kisebb egyházi javadalmakos összes jövedelmüknek tizedrészét fizették adóba. Az általános teher viselés elvélből kifolyólag a szolgák béröknek 5% ával lettek megadózva; sőt a külföldi kereskedők is adó alá vétettek, áruiknak negyved részével adóztak. A török hódítás terjedésével, az a közegek, melyek megbagytattak a király uralma alatt, de közel estek a törökökhöz, különös helyzetbe jutottak. A török zaklatta, rabolta azokat. Ugy a nemesek, mint a jobbágyok, hogy az ellenségtől kiméletet nyerhesenek, adót ígértek és fizettek a töröknek, mert saját királyuk képtelen volt őket megvédeni. Mikor a király békét kötött a törökkel eme viszonyt számba vette, és az 1548: XXIV. t.-cikkben kimondotta, hogy azon jobbgyok, kik a töröknek is adóznak, a királyi adóknak csak felét kötelesek fizetni, vagyis portánként például a megajánlott 2 forintnyi adó helyett a hódolt községek csak 1 forintot fizettek.

A 35 vármegyéből már ekkor 12 vármegyében a királyi a törökkel osztozott. Az 53442 porta adózonak több mint 10% a töröknek adózott. Ezen behódolás a királyt pénzügyi és politikai tekintetben erősen sujtotta. Már 1546-ban mintegy 303.104 forinttal volt adóssa az idegen és hazai szoldosoknak. Ez okból volt képtelen a jobbágytságot új, nehez teberrel az ingyenes közmunkával megrónni, melyet az egyes vidékek a hozzájuk logzokzóbb eső vöghelyeknél természetben szolgáltak le, a távoli vármegyék jobbágytsága pedig pénzen váltott meg.

(Folyt. köv.)

bly módon vezetett be, hogy annak a kegyelmes ur mosollyal kellett véget vesse.

Az ilyenek miatt bizony inkább állítódik vármegyénk pellengére, mint az alispán jelöltét.

Igaz, hogy parlamentünk és közéletünk nivója nagyon allyedt.

„Honni soit qui mal y pense.“

A modern politikus.

Békelyudvarhely, márcz. 28

Hinléder Ernő ur — van-e aki o nevet nem ismeri? — közéleti és politikai tevékenysége ott kezdődik e vármegyében és a képviselőházban, amidőn tova nov. havában egy interpellációt jegyzett be a Ház interpellációs könyvébe: Udvarhelyvármegye főispánja, alispánja és főszolgabírói korrupciója tárgyában. Az interpelláció, sajnálatunkra, benszorult Hinléder Ernőben. Do tervét, kétségtelen, elérte. Meggyanúsította az ország színe előtt Udvarhelyvármegyét, főispánjával, hivatalnoki karával egyetemben pellengére állította.

A támadás az egész vármegye közönségét mobilizálta, mivel nyilvánvaló volt a támadás mögött rejtőző célzat és érdek és megállapítható volt a boszúállás azért a facsóért, mely Hinléder Ernőt az október hó 4-én tartott alispánjelölő értekezleten érte azzal, hogy akkor még sajtó külsőjelöltjét a főispán öhsjtásával teljes összhangban mellőzték.

Az áttetsző célzattal intézett támadás csak öszszekovácsolta a megye színe-javát és köztudatba ment át, hogy a megyei tisztviselőkart teljes egészében megtartani kell, mivel barczrakész embereket — miképpen ennek Ugron Ákos főispán annak idején kifejezést is adott — nem úgy képezünk a jövőre, ha büntetünk, de ha fátyolt borítunk a multra és a bosszúállás kétélű fegyvere helyett a szeretetnek melegevel karoljuk fel és támogatjuk azokat az embereket, kik tudáukkal, ambíciójukkal, ügyszertetükkel kívánják e vármegyét szolgálói.

Ez képezi röviden összefoglalva intermezzóját a törvényhatósági bizottság október 4-én Ugron Ákos főispán elnökletével megtartott értekezlete egyhangu megállapodásának. És ez képezi rugópontját Hinléder Ernő megindult tevékenységének.

Tebát, a Ház interpellációs könyvébe bejegyzett, de el nem mondott interpelláció, vagyis a vármegye főispánjának és egész közigazgatásának meggyanúsítása ellen Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága december 7-ikén tartott közgyűlésben felemelte tiltakozó szavát és Soó Gáspár biz. tag indítványára Ugron Ákos főispánnak és a tisztviselőknak, s még külön Daniel Lajos biz. tag indítványára Damokos Andor alispánnak bizalmat szavazott, erélyes szavakkal utasítván vissza a nemtelen meggyanúsítást és biztosította őket változatlan szeretetéről.

Es este, természetesen, már mint az ilyenkor szokásos, fátylak lobogó fénye és kedves füstje mellett ünnepelte a törvényhatósági bizottság a főispánt, ki a hozzá intézett beszédre adott válaszában megbotránközással konstataálta azt a „hallatlan esetot, hogy egy 48-as képviselő, mivel ő (a főispán) a közélet megtisztítását feladatául tűzte ki, s így az erdőnapamák ellenében is felvette a küzdelmet, — támadást intézett elleno s ehhez keretül használt egy egész tisztviselőkart, egy vármegye egész közigazgatását.“ Ez a 48-as képviselő, mint a nyájjas olvasó kitalálta: Hinléder Ernő volt.

Es Hinléder Ernő volt az is, aki ugyanakkor tehetetlen dühében a legközönségesebb meggyanúsítások vadját hirdette uton-utfélon Ugron Ákos személye ellen, sőt Ugron Ákos főispán ellen olyan megirt ujságcikket akart a helyi lapok hasábjain elhelyezni, melyet ismertetni nem tartok ildomosnak, attól tartván, hogy e pspiros belepírlés és amelyet, tisztelettel viseltetvén Ugron Ákos személye iránt, közlésre nem fogadtam el, megakadályozni igyekozvén a vármegye békéjének felfordítását. Nem rajtam mult, hogy e közlenény anyihébb, de még mindig sértő formában a kolozsvári Elleuzékben megjelent.

Igy érkezünk el a december 12-iki tisztújító közgyűléshez. Ugy vélem még a legelfogultabb roaszakarára is e vármegyének, kénytelen megbajtani zászlóját az előtt a frapansan megnyilatkozó bizalom előtt, melyben ott a vármegye törvényhatósági bizottsága főispánját és alispánját, de az egész tisztviselőkart rézezeitette. E közgyűlésen történt, hogy napirend előtt felszólalt Hinléder Ernő, s azt a pár

pillanatot, mely felállása és az olók által történt azömegvonás közt volt, arra használta föl, hogy a legdurvább meggyanúsítás vadját vágja a főispánhoz. Bizony-bizony szinte megjárta mérészségéért. És ekkor büszkén ütött zsebébe Hinléder Ernő és beszélt italmérséi engedélyekről és beszélt kifent kardokról, melyekkel készen várja az elégtétel kérését, illetve adást. Jellemző tünet.

E tisztújító közgyűlés alispánválasztását Hinléder Ernő meglebebbzte, s azt formaságok bo nem tartásáért, a közigazgatási bíróság megömmisítotte. Nem térek itt ki a kulissza mögött történetekre, a reversalisra és mi egyébre, azok már kellő megvilágításban állanak a nagy közönség előtt; csupán csak azt emlitem föl, hogy a kortekedés a bolügyminiszter nevével indult meg, ki, állítólag, a multkor az ő beleegyezésével megválasztott jelöltet most nem tartotta alkalmasnak a megválasztásra. Hát ez az állítás, méltán kellett megdöbbsentés, mivel az a vármegye autonómiájába való beavatkozást jelenté.

Es itt találkozom én Hinléder Ernővel, az oklándi kerület törvényhozójával. Amidőn megjött e hír, egy cikket irtam e lap hasábjain, melyben azou nézetemnek adtam kifejezést, hogy amounyiben felülről diktálják, hogy egy vármegye kit válasszon, vagy kit ne válasszon meg alispánjával, az igen is, a vármegye autonómiájába való beavatkozást jelenté, ami mindenesetre veszedelmes lehet, ha a kimult kormány ténykedéseit vizsgáljuk. Hisz maga nagynevü miniszterünk, Andrássy Gyula gróf is, az alkotmánybiztosítékok megerősítésével a vármegyék önállóságát, erjét kívánja biztosítani.

Ezen nézetem, dacára nem politikus voltamnak, több tekintélyes férfru nézetével találkozott, s ha Hinléder Ernő ténykedéseit tesszük vizsga tárgyává arra a konkluzióra jutunk, hogy ő maga is helyeselt volna ez álláspontomat, ha az czikk a deczemberi tisztújítást megelőzőleg lát napvilágot. Igy azonban, egy Ugron Zoltánhoz czimzett förmedvényben csekélységetem is előveszi, s fene tudja honnan merített uri noszalanszal megállapítja, hogy egy iparos, már mint én, ehhez nem érthet, annak bírálata a politikusok számára, már mint az ő számára, van fentartva.

En elhiszem, hogy Hinléder Ernőt bölcsőjében a politika külön anyaga csókolta homlokon, s alája fehér lovat ada, beküldte Udvarhelyvármegye politikájának intézésére és boldogítására.

En elhiszem neki, hogy mint ő állítja — „magas szellemi kvalifikációjával“ roppant meg van elégedve, s a politizálást magának sajátítja ki. Azt azonban engedje meg Hinléder Ernő nekem, szegény adóízető polgárnak, hogy a becsület kérdését még sem lehet kvalifikációhoz kötni, s a huszadik században még sem a szorint taksálják az embereket, hogy ennek van ügyvédi oklevele, amaonak nincs. Papp Béla, vagy isten tudja hogy is hívjákonak is ugyanazon kvalifikációja volt, mint Hinléder Ernőnek, és mégis felakasztották. Mert vége van annak az időnek, mely csak a diplomától szabadalmazott munkát becsüli.

Amikor én azt irtam, hogy mindazok, kik Damokos Andorra deczemberben leszavaztak, olyan becsületbeli kötelességet vállaltak, mely arra kötelezi őket, hogy a választás megismétlésével szavazatukat újra Damokos Andorra adják le, — akkor én hitem és erős meggyőződésem szerint — becsületesen és logikusan cselekedtem és joggal szóltam hozzá a kérdéshez. Igen, mert ugy véltem, hogy vége annak a korszakoknak, hogy akartjuk az erényt, ha így parancsolják; lelkesedünk a közélet tisztaságáért, ha ez a kiadott jelszó; mert mi nem vagyunk roaszak, de nem is vagyunk jók; az alkalmazkodásban hasonlók XV. Lajos udvaronczához, aki arra a kérdésre, hogy mikor betegedik le a felesége, udvariasan azt felelte: „Mikor felségodnek toszik...“ Nos, én hittem, hogy nálunk a morál többé nem akkor szül, amikor a kegyelmségekuck toszik, s Udvarhelyvármegyében a béke és egyetértés csak-ugyan meg van és ugy van megtoremtve, hogy az fölzavarhatatlan, s azután a manöver után, melyet Hinléder Ernő a főispán ellen indított és mely fúscoval végződött a törvényhatósági bizottság vezető embereinek caattanós visszautasításán, — a rend és nyugalom örök életű itt.

Szóval a helyzet mérlegelése, és a körülmények azt bizonyítják, hogy logikusan jártam el, amidőn kétségbe voutam az autonómiába való beavatkozás jogosultságát. Logikusan, amit Hinléder Ernő ténykedéseiben mikroszkoppal sem lehet fölfedezni, mivel az ő ténykedése olyan, mint a ve-

lenczei macskák diplomája, melyek nyakán csengettyű van. Es hirdeti, hogy vigyázz! mert itt jön a macska. A csengettyűs macska pedig évekig nem eszik galambot. Amint hogy Hinléder Ernőnek sem hiszi el senki, hogy cselekedeteinek rugója a tisztaságnak.

Talán még említhetném a folyó hó 17-én tartott értekezleten történeteket, melyen Hinléder Ernő újra heves kifakadással illette a főispán ur személyt és megömlékezhettém a két nap mulva tartott értekezletről, ahol meg égis magasaltta azt a férfit, kit előbb sárral dobált meg, és végül rátérbenék az Ugron Zoltánhoz intézett filippikára, melyben megtagadva önmagát, azokat az embereket vádolja meg főispán-ellenes akcióival, akik együtt küzdöttek a főispánnal és akik készek voltak öerte a tűzbe monni, amit az ő személye ellen, éppen Hinléder Ernő által, intézett támadás visszaverésével kézzelfoghatólag bebizonyítottak és felsorolhatnék még sok más egyebet, amelyek mind-mind azt bizonyítanák, hogy a logika abszolúte nincsen öszszefüggésben a Hinléder Ernő ur által magáról elismert magas szellemi kvalifikációjával.

Az élet rejtelmei előtt olykor álmélkodva áll meg a bölcsesség és tapasztalat. Égig érő sikert lát, mely caupa léhaságra van építve. Azonban a népet többé becsapni és félrevezetni nagyhangu frázisokkal, éretlen viccekkel, ugy vélem nem lehet. Az látja az itt folytatott küzdelmet és tudja, hogy ostoba kortesfogás azt állítani azokról, kik Damokost támogatják, hogy a főispánt akarják állásában megrendíteni — és tudja mérlegelni és értéke szerint becsülni azt a logikát, melyot Hinléder Ernő a megyei közélet buzgó purifikálása körül kifejtett. Mert ki hiszi, hogy őt ténykedéseiben magasabb célok vezetik? En nem. De Hinléder Ernő sem.

Becsek Aladár.

HIREK.

Békelyudvarhely, márcz. 29.

Egyről-másról.

Tavaszkok jönnek, tavaszkok mennek. Évről-évre csak a természet újodik meg, csak a lombfakadó fákon hasad ki a bimbó, csak az illatos szabdában van valami fonséges harmónia. Az ideális emberek lelkeben újra elevenné lesz a rajongó szeretet, csak a melankolikus halandót tartja örökös egyhangúságban a panaszkodás.

Rögen nem volt olyan szomorú a tavasz, mint az idej. Az emberek lelken ott zaibbszát a reménytelenség. Curtiust várja mindenki, a ki az emberek reményességét öszszeforrassa. Mint valami fojtó levegő ott ül azívünkön a bizonytalanság, csak a Természet élete indul pezsgó mozgásba, az emberek lassankint eleronyeznek a várakozásban és a kenyérkereső egzisztenciák romlásán szinte elvesztjük életkedvünket.

Szomorú jelek, ezek. Az ember életében a remény az a lelki kincs, mely jövőt czélozza. A remény az, mely annyian családi életét szabályozza, pallérozza és caiszolja. A remény az: mely önbizalmot önt a munkás ember lelkébe és hitet véss a szomorú napokban is.

Ma napság mindenki egy-egy temetőnek nézi a közéletet. Mintha Saphir mondása volna felírva az emberek lelkeben, aki azt mondta: „Az ember egész élete temetés: 12-ik élet évével eltemeti virulót, mosolygó gyermekkorát. 18-ik évével rózsás ifjuságát, 20-ik évével elő szerelmét, 30-czal az emberiségbe vetett hitét, 40-ik évével reményeit; 50-el vágyait, 60 után lassankint mind az öt érzéket és így temeti folyton ösmagát a koporsóig.“

Ha az iparos, akár a kereskedő életét vizsgáljuk, ugy találjuk, hogy mindgyöké ijesztő, szomorú és nehéz. Panaszkodik a földműves, a ki szereti a földet s mégis kiváudorol, panaszkodik a hivatalnok, a ki ur és mégis alacsonyabbnak érzi magát a legutolsó gépnél, panaszkodik mindenki, a ki a kenyérharcban szoropot tölt be.

Vajjui noi ennek az oka? Az ország mai helyzete? Kétségkívül egy államnak legelső feltétele, hogy államformája rendezett, parlamentari élete normális és életképes tényozd, az állami élet üdvös és akarat erő, munkás irányítója legyen.

Mindeu politikától menten itélkozva a mai helyzetről, az ez egyszer bizonyos: hogy a mai elégedetlenségnek az emberek tömege, az öszsz társadalom az oka: az a társadalom, a mely tulon tul sokra vágyakozik, a ki tul igényes és nom tud lemondani a vágyakról.

Az ombori kabal olyan, mint a szilvas, sőt talán még rosszabb, mert ahogy som tolik be vágygal, minden vágy magában hordja a mávknak a csiráját, minden kioligított vágy új szül.

A vágyak ki nem elégítése aztán növeli az elégedetlenség számát, a kik roményeiket is olvasztik.

Szomorú jelenések ezek nagyon, pedig csak rajtuk áll, hogy mindez megváltozzék.

Gyermek-nap Székelyudvarhelyen. A társadalmi jótékonyági intézmények közül az országos Gyermekvédő Liga az, mely rövid idő alatt az egész társadalmat meghódította. A társadalmi nyomor sokféle alakulata között a legszánandóbb a zül-lének induló gyermek. Ezt kell megmenteni. Ennek a célnak elérését tüzte ki a Liga, mely Székelyudvarhelyen április hó 2-án és 3-ikán gyermeknapot tart. Ezen a napon kereskedőink, iparosaink, a szabad lateiner pályák emberei bevételük egy bizonyos százalékát a gyermekvédő-alap javára adják. Kérjük nemesen érde közönségünket, hogy bevásárlásait e napon osztróli sziveskedjék. A számalom, a könyöröltség és a felébrosztott lelkiismeret az elhagyott gyermekéért hozzon áldozatot.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Zayzon Kálmán székelyudvarhelyi törvényszéki joggykornokot a gyorgyószentmiklósi járásbíróvához jegyzővé nevezte ki.

Az alispán választás pályázati határideje tegnap délután járt le. Az alispáni állásra pályázatot adtak be: Dr. Domokos Andor, dr. Demeter Lőrincz, dr. Gyarmathy Dezsd, Gotthárd János, Gálffy Kálmán, dr. Keith Ferencz, br. Orbán János, dr. Pál Árpád, dr. Pálffy Ferencz, dr. Pálffy Jenő, dr. Sebesi Jankó, Szabó Gábor, Szabó Nándor, Vajna Miklós, dr. Válcik Ferencz. A választás előreláthatólag április 15-én tartandó rendes közgyűlésben lesz megejtve.

Emlékkünnepély. A szent Ferencz-rondiok vezetése alatt álló róm. katb. elemi iskola, min-jelentük, a magyar szabadság bajalaának évfordulóját ma vasárnap este a Budapest-szálló nagytermében ünnepli meg. Az intézet növendékeinek közreműködésével szíre kerül 1848. márcz. 14. és a szabadságharcz. Az ünnepegy 7 órakor kezdődik és fele jövedelmét az agyagfalvi emlékoszlop javára fordítják.

Halálozás. Öv. Bokross Istváné született Fábian Róza életének 62-ik évében, f. hó 22-ikén jobblétre szenderült Budapesten. A megboldogultban Szabó Andrásné özül. Bokross Irén édesanyját gyászolja.

Egerpataki Kiss Károly agyagfalvi református lelkész életének 75-ik, boldogbázaságának 46-ik évében f. hó 27-ikén elhunyt. Hú szolgája volt az Urnak közel félszázadon keresztül. Egyháza és családja javára folyt le életének minden munkássága. Szavában és cselokedeteiben krisztusi hittel és szeretettel harcolta meg az élet harcát, hogy méltó legyen az örökélet koronájára. Hült tetemét f. hó 29-én d. u. 2 órakor, templomi gyászszertartás után, helyezik örök nyugalomra az agyagfalvi református sírkertbe. Halálát neje született Benedek Zsuzsanna, gyermekeivel, unokáival gyászolja.

A fogyasztási és értékesítő szövetkezet, tekintettel arra, hogy f. hó 25-én a tagok kellő számban nem jelentek meg, közgyűlését f. évi ápril 12-én d. e. 10 órakor tartja meg a vármegyeház kistermében, melyre a tagok azzal hivatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében, ha 30 tag meg nem jelenik is a gyűlés határozatképes lesz. Az igazgatóság.

Lelkigyakorlatok. A székelyudvarhelyi lérfi-congregatio tagjai részére Hirschler József kanonok, kolozsvári plebános, f. hó 29-ikétől április hó 4-ikéig, naponta d. u. 6 órakor a róm. katb. főgimnázium nagytermében lelkigyakorlatokat tart.

Filletterestély. A Nőegylet április hó 1-én, azaz szerdán tartja ez évadban utolsó filletterestélyét. Ez estélyre a rendezők Dr. Vass Lajosné és Nagy Elemérné a következő érdekes műsört állították össze: 1. Ki a nyertes? (Bohózat 1 felv.) Személyek: Orvos: Dr. Visky Károly, egy ur: Nagy Elemér, Inas: * * * 2. Népdalok cimbalmazik Ferenczy Margit. 3. Kaczagom kell, vig magánjelenet, előadja Lányi Itolyka. 4. Népdalokat énekel cigánykísérettel Palló Imre, koll. tanuló. 5. Szaval Dr. Kovácsy László.

Az unitáriusok hangversenye a hozzáfűzött várakozásnak megfelelőleg folyt le 24-ikén és a Budapest-szálló színháztermét zsúfolásig megtöltő közönség osztatlan tetszését méltán érdemelte ki. A műsört Dr. Pál Árpádné remek hagedű játéka ve-

zette be, ki Vieuxtemps Ballado et polonaise-t adta elő virtuozitással, és bocsádségteljes, meleg előadásában a közönség szívéhez férközött. A zongorarész Jakab Miklósné látta ol stilszerűen. A kiváltott tetszést egy pár magyar népdal ráadásával hálálták meg. Ezután Józán Miklós budapesti unitárius osperes, a kiváló egyházi szónok tartott mintogy öt negyod óráig tartó szabadelőadást az Amerikába szakadt székelyekről. A közvetlen tapasztalatokból moritett előadás mindvégig lokötötte a hallgatóság figyelmét. Most Tap Irmuska lépett a színpadra s Szép Ilonkából és Varázskeringőből énekelt egy pár fülbemászó részletet; tisztán csengő terjedelmes hangja, előadásának közvetlensége, elfoglaltlansága egyiké fokozta a hatást és a közönség zajos tapsal jutalmazta. Ferenczy Lenke a „Magyar dalt” szavaltá izléssel, közvetlenséggel; moleg hangjával, értelmes deklamációjával osztatlan tetszést aratott. A zongora kísért, melyet Kassay Irénke szögállított, ugyszintén a karének kongoniálisan illeszkedett a költeményhez. A gazdag műsor utolsó számát Szigei József *Becsületse* egy folvonásos vigjátéka képezte. A darab szerelői: Bocz Eudré, Nosz Ilonka, Gálffy Erzsike és a férják: Mátéffy Domokos, Bocz Endre és Lányi Imre műkedvelőket jóval fellümuló rutinnal játszották meg szerepüket és kedves, közvetlen játékkukkal állandó derültségben tartották a közönséget, mely bőven adózott az elismeréssel. A közönség műsor végével kedves emlékekkel távozott az estélyről, melynek műsorából — és azt sajnálatl konstataljuk — Székely (Jakab) Gyula, a budapesti Népszínház-vigopera jeles művészenek ének száma közébejtött akadályok folytán elmaradt. Végül teljes elismeréssel kell megemlékeznünk a rendezők-ről, kik fáradszatlan ügybuzalmukkal méltán érdemlék ki a legmelegebb elismerést.

Az estély anyagi oldalának elszámolásáról a következő sorokat vetjük: Az unitárius egyházköz-ség hangversenye mind erkölcsileg mind anyagilag igen szép sikerrel végződött. Összes bevétel volt 781 K. 10 fill. Kiadás 264 K. 30 fill. Tiszta jövedelem 516 K. 800 fill., mely öszeg a templom építési költségeire fordították. A hangverseny jövedelmét a következő felülfizetések gyarapították: Fábian Józsefné, Barabás András, Id. Daniel Gábor, Dr. Ferenczy Géza, Kigyörgy Sándor, Klein Géza, Dr. Révly Zoltán, Sükösd Miklós 10—10 K. Bodolla Gábor 6 K., Molnár Károly, Persián János, Dr. Jan-kovich Pál, Péter Sándor 5—5 K. Stratzyer Emil, Nagy Elemér, Gónczi Lajos, Dr. Egyed Balázs, Dr. Válcik Ferencz, Deák Lajos, Ferenczy István 4—4 K., Győrő Titusz, Solymossy Endre, Csongvay Géza, Barsay Károly, Sebess János, Pálffy Jenő 3—3 K. János Péter, Id. Szakács Károlyné, Pap Gergely, Sterba Odón, Geréb Zsigmond, Botz Pál 2—2 K., Jakab Lajos, Jakab Lajosné, Fábian Ferencz, Soós József 1—1 K. Barabás Aroné 40 fill. Ugyanez alkalommal László Domokos ajándékozott 5 K.-át. Együtt 173 K. 40 fill. Ugy a nagyolkú adakozók-nak, mint az estélyen közreműködő szereplőknek a szent cél érdekében tanusított buzgalmuékért ez on is hálás köszönetet mond a rendezőse.

A Vadász-társaság a mult vasárnap tartotta rendes közgyűlését Fás Gyula kir. erdőmester, a társaság igazgatójának elnöklésével. A közgyűlés megvizsgálta a számadásokat, melyeket a legnagyobb rendben talált, miért is köszönetet és elismerést szavazott a társaság buzgó pénztárosának, Simó Mátyásnak. Intézkedtek a mintegy 270 koronát kitevő tagdíj hátrálékok behajtása felől, mely után a választmányt egyhangulag újra megválasztották, mire a gyűlés véget ért.

Szent Antal-estély. A szent Antal társaság f. hó 25-én tartott estélye, melyet Bocz Eudré és Pálffy Aladárné rendeztek, nagy közönséget hozott össze, ugy hogy szüknek bizonyult a főgimnázium nagyterme. Szabó Antal éneket után Szentlér Ferencz szavalt saját szerzeményü „A folyondár” című gyönyörű költeményét, mely óriási tetszést váltott ki a közönségnél. Majd Orbán János kereszuri plebános nagyszabású előadásba ismertette a kereszt jelentőségét, ezután Balassy Juliska a töle megszkott finom előadásával szavaltá Vorósmarty a „Houtalan” című költeményét. Egy kitűnően betanult Quartettet adott elő: Déssy Lajos, Szabó Ernő, Barsay Béla és Hargita Károly. Florián Margit hatásos szavala zártá be ezen érdekes estélyt. A következő estély vasárnap azaz ápril 6-án lesz a főgimnázium tornacsarnokában, melyre a rendezőknek sikerült P. Tréfan Leonard kolozsvári zarádfonókat megnyerni szabad előadás megtartására. A teljes műsört a jövő számban közöljük. Ez estély elnöke: Öv. Gonda Jóné, rendezők: Szébeny Antalné, Szentpétery Ferenczné és Zimny Ferenczné.

Országos vásár. A tavaszi országos vásár jóval kisebb gyűlekezett hozott össze a városba, amint azt várni jogosan lehetett. A 22-ikén beállott baromvásárra 4500 drb. állatot hajtottak fel, miből 906 átirás történt. Óriási mértékben megérezte a vásár első napján, hogy a székelyvasut miért a miért nem, lehet talán épen azért, hogy közgazdasági életünk hathatósan szolgálja, a vásárra érkezőket egyszerűen Iléjjásfalván hagyta, nem várván be a személyvona-tot és az azon a vásárra igyekvő utasokat. Innen van aztán az, hogy a kereslet nem állott arányban az óriási és szép kínálattal. A kirakó vásár-napja 26 íkán volt, és az is gyengének mondható. Az utcák egyáltalán nem bizonyultak szüknek, s így a sátorosknak panasa a gyungo kereslet ellen jogosult volt.

A közigazgatási tanfolyam vizsgáló bizottsága. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a marosvásárhelyi közigazgatási tanfolyam vizsgáló bizottságának tagjait 1908. évre a következőket nevezte ki: Elnöke: Ifjabb Uyron Gábor főispán. Holyttes elökök: Dr. Láni Oszkár tanfolyami igazgatót. Kérdező bizottsági tagokul: a tanfolyam összes előadóit, valamint a következő kütagokat: Bakó András körjegyző, dr. Brada Sándor ügyvéd, Deák Lajos kir. tancsosz, tanfelügyelő, Dósa László kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal főnökét, Jakab Rudolf kir. ítélőtáblai bírót, Páll Károly ev. ref. tanárt, Sebess Jenő ügyvédet, Seemann János körjegyzőt és dr. Udvarhelyi Dezső kir. ügyészt.

Adomány a Tanszermuzeumnak. Felkértünk a következő sorok közlésére: Az udvarhelyi vármegyei tanítóegylet népiszkolai tanszermuzeuma részére a zürichi meteorologiai intézet földrengeési szakoszló Heim Albert tanártól: „A földrengeések és azok megfigyelése” című, német és francia nyelvű értekezést, — továbbá a földrengeések időpontjának pontos meghatározására vonatkozó vezérfontat és a svájci természetudományi társulat által a földrengeésekre vonatkozólag kiadott kérdőívet és kérdőlevezelőlapokat; — a strasburgi Kaiserliche Hauptstation für Erdbenenforschung und Zentralbureau der internationalen seismologischen Association pedig a földrengeések és a tengerrengeések megfigyelésére vonatkozó utasítást, kérdőlapot, levelezőlapokat és az 1906. évi január hó 2-iki németországi földrengeésről Straasburgban felvett két fotolitográfiai térképet aján-dékozott. Fogadják az adakozók ezen adományukért a Tanszermuzeum nevében köszönetemet. Chalupka Rezső ügyvez. osztályelnök.

Közelednek a husvéti ünnepek s a leg-szebb, legértékesebb piroso tojás a beteg emberre nézve, ha husvétra meggyógyul. A legtöbb betegségek kulforrása az idegek betegségei s gyengeségi állapota, ezer és ezer ember silydődik e bajokban. Pedig a segítség, a gyógyulás oly közel van, oly kézen fekvő. Olvassák el a betegek vagy hozzátartozók az „Ingven könyvet” a villamos gyógymódról, melyet lapunkra való hivatkozással ingyen és bérmentve küld meg mindenkinek az Elektro Vita-lizer orvosi rendelő intézet, Budapest, Károly-körút 2. felelelet 50.

Kivonat a hiv. lapból. Tamás Sándor énlaki lakos 9 éves János fia márczius 6-án az iskolából nyomtalanul eltunt. Személyleírása: neve: Tamás János, születési éve: 1899. évben, vallása: unitárius, termete: közepes, arca: kerek (piros), szeme: fekete, haja és szemöldöke: gesztenyeszínű, orra és szája: rondas, különös ismertető jele: nincs. Eltű-nése alkalmával öcska sulasi ezöttes ruhát, lájbit, harisnyát és fekete sapkát viselt. — Találatott 1 drb foketeszdör 2 éves kanca cikó. Tulajdonosa átvé-beti Ferencz Domokos dályai lakostól. — Nagy köz-ségben f. hó 5-én felfogatott 1 drb 3 éves fehér vakisa juh.

TÁVIRATOK.

Budapest, márczius 28.
(Érk. d. u. 5 ó.)

Országgyűlés.

Képviselőházban Justh elnököl, Lengyel Zoltán indokolja indítványát. Kossuth szobrára 100 arany tárgyában kijelenti, miután a képviselőház ugyanezen célra 10.000 koronát szánt, indítványát vissza vonja.

Ezután Hodsa Milán házszabályokhoz szól, kritizálja az elnökök eljárását. Just elnök megjegyzése után, Vlád Aurél azt mondja, hogy tegnap veje is igazságtalanul bánt az elnök és hogy egyáltalán az elnökök folyton sértik a házszabályokat, elnök ezért megvonja a szót Viádtól. Ezután Urmánczy Nándor a reviziós indítvány első pontjához több módosítást ajánl. Bánly Dezső kijelenti, feltétlen live a revizió-nak, de a kérdést incidenciatliler megoldani nem lehet. Beszél nemzetiségekröl, szoczialistákröl, majd arról, milyen mértékben érvényesülnek. Ezután Polisi István több indítványt benyújtott, melyet a Ház elvetett. Majd Ivánka Milán nemzetiségi beszélt a javaslat ellen.

A legjobb

legelterjedtebb

legolvasottabb

budapesti napilap

„AZ UJSÁG”

Terjedelme naponként 28—32 oldal
..... Unneppnap 100 oldal.

Hetenkint asszony és gyermek melléklet

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre	28.—kor.
Fél évre	14.—”
Negyedévre	7.—”
Egy hónapra	2.40 —”

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG” kiadóhivatala Budapest, VII., Rákóczi ut 54. szám.

Árverési hirdetmény.

A homoródbenei közbirtokosság nyilvános szó és zárt írásbeli árverésen eladja Udvarhelyvármegyében Homoródbene község határán fekvő „Standenwald” nevű legelő területén álló 231 drb 65—160 cm. középméretű tölgy fáját, melynek fatömege 26·2 m³ 30—50 cm. vastag vasuti talpfa 127·1 m³, 55—75 cm. vastag II. oszt. 647·2 m³, 80—160 cm. vastag I. oszt. fűrészáru és 3462·3 m³ tűzfát tesz ki tővön a helyszínén, 27500 kor. becslés mint kikiáltási árban.

Az eladandó fatömeg a homoródbenei vasuti állomástól 4·7 km. távol fekvő legelő van, mellyel elég jó mezei ut köti össze. A kikiáltási ár 10%-a bántópenzzel leteendő az árverés megkezdése előtt az árverező biztos kezébe.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverés Homoródbene község házában 1908. évi április hó 4-én d. e. 10 órakor lesz megtartva.

Árverési és szerződési feltételek a homoródbenei községi jegyzőnél megtekinthetők.

Homoródbene, 1908. évi márczius hó 3-án.

Benedek Ferencz,
jegyző,Binder Mihály,
közbirtokossági elnök.

Fiók-üzlet megnyitás!

Fazekas Testvérek

segessvári első műszaki berendezési vállalata.

Van szerencsénk tudomására hozni, hogy f. évi április elején a székelyudvarhelyi piacon egy villamos világítás berendezési fióküzletet nyitunk és kérjük a t. közönséget saját érdekében, hogy ott-

létünket bevárni szíveskedjék. Előre is biztosítjuk a legjobb, pontos, szakértő és lehetőleg legolcsóbb kiszolgálást. Bátorkodunk b. figyelmébe ajánlani, hogy **dusan felszerelt gyári u. m. saját készítményű csillárokat nagy választékban raktáron fogunk tartani. — A nálunk vásárolt csillárok teljesen felszerelve értendők.** Bőcses figyelmébe ajánljuk még, ahol a villamvilágítási vezetékek már be van vezetve, szabadságában áll mindenkinek az égőteknek v. csillárokat nálunk is bevásárolni, amit teljesen tiszteletes állapotba felszerelünk. Bőcses pártfogását kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

FAZEKAS TESTVÉREK Segessvár.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel hozom tudomására a n. é. közönségnek, hogy öt év óta fenálló és jó hírnévnek örvendő asztalos üzletemet **Fekete Benjamin** építő mesterrel szövetkezve, a mai kor igényeinek megfelelően kibővítettük és azt

Burghardt Gyula és Társa

első székelyudvarhelyi műasztalos gyára

főrvénységileg bejegyzett cég alatt, ideiglenes helyiség **Kossuth-u. 24. sz.** alatt, tovább folytatjuk. Egyben biztosítjuk a tisztelt megrendelőinket, hogy a legkényesebb igényeket a legnagyobb pontossággal képesek vagyunk kielégíteni. — Tisztelettel

Burghardt Gyula és Társa
első székelyudvarhelyi műasztalos gyára.

UGRON GÁBOR lapvezér.

Magyar Nemzet

a legolcsóbb függetlenségi 48-as napilap.

Cikkeket írják: Ugron Gábor, Abrányi Emil, Dr. Halász Lajos országgyűlési képviselő. Szerkeszti: Lándor Tivadar.

— Előfizetési ár: —

Egy évre	16 K	Negyedévre	4 K
Félévre	8 „	Egy hóra	1.40 K

Egyes szám ára 2 krajczár.

Megrendelhető: Budapest, VII., Miksa-utca 8., minden postahivatalnál és lapelárúsnál.

Budapesti előkelő bank

Részvénytársaság

Udvarhely megyében kizárólag tözsdén jegyzett sorsjegyek eladására

főügynökséget létesít.

Ezen főügynökség saját hatáskörében alügynököket állíthat fel. Évi tizszázötvenezer forint! Csakis komoly reflectansok, kik a főügynökséget elnyerni óhajtják, küldjék ajánlatukat: Budapest, főpostafiók 21. címre.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a folyó év április 1-től kezdve, fűrésztelepeken felvágott bükk tűzifa kapható, melynek ára, házhoz szállítva, kocsinként 10 korona. Székelyudvarhely, 1908. évi márczius hó 26.

FABIÁN JÓZSEF.

A szombatfalvi vámmal szemben, közvetlenül az aszfalt mellett 200—400 kvöl területű **háztelkek** eladók. — Részletes felvilágosítást ad Dr. Szöllösi Ödön ügyvéd.

Eladó ház.

A Szent Imre utca 44. sz. alatt egy földszinti 2 külön bejárattal szoba és pincze, az emeleten 3 nagy szoba, konyha, előszobából álló lakás, továbbá külön udvarral egy 3 szoba és konyhából álló lakás együttesen eladó. Értekezhetni Györkes Mihály ig-tanító megbizottal.

Szives figyelembe.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a meglevő szálloda, étterem és kávéházhoz a **szukrászatot** is bevezettem, minek folytán minden nap friss és jó ízű cukrász süteményekkel szolgálhatok. Bármily alkalomra, lakodalmakra, zsurokra, magán multságokra megrendeléseket elfogadok és pontosan a legszébb kivitelben jutányos árban szállítok. — Felhívom továbbá a nagyérdemű közönség szives figyelmét

Szálloda

étterem

kávéház

szukrászat

SÜKÖSD MIKLÓS, a Budapest-szálloda tulajdonosa.

Jól berendezett kényelmes szobák! — Jó magyar konyha!